

အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုရရှိသော မြန်မာ၏ပုဂံအား ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်

■ (ဒေါက်တာသံလွင်ထွန်း၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန)

မြန်မာနိုင်ငံမှ ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု သတ်မှတ်ပေးခြင်းသည် ထင်ရှားသော အောင်မြင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေသည် မြန်မာတို့၏ ရှေးဟောင်းမြို့တော်ဖြစ်ပြီး ထင်ရှားကျော်ကြားသော စေတီပုထိုးများနှင့် ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကြောင့် လူသိများသော သမိုင်းဝင်ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေဖြစ်ပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအား အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုဖြင့် အသိအမှတ်ပြု သတ်မှတ်ပေးခြင်းသည် မြို့တော်၏ ပြည်သူလူထုကျန်းမာရေးအတွက်သာမက ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက်ပါ အထောက်အကူပြုရာရောက်ပါသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိသော ပုဂံရှေးဟောင်းမြို့သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် UNESCO မှ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် စာရင်းဝင်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ရင်သစ်ရှုမော့ဖွယ်ဘုရားကျောင်းများ၊ ဘုရားများ၊ စေတီပုထိုးများနှင့် အပူကန်အစိုးများကြောင့် လူသိများသော ပုဂံသည် မြန်မာဘုရားကျောင်းဒီဇိုင်းအပေါ်များစွာစွမ်းစွမ်းရှိသော ခမ်းနားသော စိသကလက်ရာများကို ပြသထားသည်။ မုရင်းမြစ်ဝကျွန်းပတ်ဒေသအနောက်ဘက်အပိုင်းအစွဲအနွယ်များစွာကို စုစည်းပြသထားသည်။ ပုဂံရှေးဟောင်းဆရာတော်တို့၏ ဖန်တီးမှုများသည် ပုဂံရှေးဟောင်းဆရာတော်တို့၏ ဖန်တီးမှုများကို စုစည်းပြသထားသည်။ မြန်မာ၏ပုဂံသည် ကျက်သရေရှိလှသော အတိတ်ကို တရုတ်စောင့်ရှောက်ပေးထားသော အတိတ်ကို ၎င်း၏ သဘာဝအလှတရားနှင့် သမိုင်းဆိုင်ရာ အရေးပါမှုများဖြင့် ဆွဲဆောင်နိုင်သော ဆေးလိပ်ကင်းစင်သော နေရာတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၏ ရလဒ် မြန်မာ၏ပုဂံကို အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေးဆုဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမိချက်များတွင် လူထုပါဝင်မှု၏ အရေးပါမှုကို မီးမောင်းထိုးပြနေပြီး ပုဂံ၏ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေးမူဝါဒ၏ အောင်မြင်မှုသည် ပြည်တွင်းနေထိုင်သူများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ခရီးသွားများ၏ မှီပိုးကူညီမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၏ ရလဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤပူးပေါင်းကြိုးပမ်းမှုသည် အထူးသဖြင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ ထိခိုက်လွယ်သောဒေသများတွင် ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် လူထုအသိပညာပေးမှုနှင့် ပညာရေး၏ အရေးပါမှုကို အလေးပေးဖော်ပြခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုသည် အာဆီယံဒေသတစ်ဝန်းရှိ မြို့များ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များကို ဂုဏ်ပြုသော အသိအမှတ်ပြုမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် ထိန်းသိမ်းရန် စီမံခန့်ခွဲခြင်း ကတိကဝတ်များကိုပြသရန်နှင့် ဤဆုသည် ထိရောက်သော ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေးမူဝါဒများ၏ အရေးပါမှုနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအပေါ် သိသာထင်ရှားသော သက်ရောက်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံအမွေအနှစ်စုန်တွင် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာများ တည်ထောင်ရေးမူဝါဒ လမ်းညွှန်ချက်များအရ ဆေးလိပ်ကင်းစင်သောနေရာများမှာ ရှေးဟောင်းအထိမ်းအမှတ်များ၊ အစိုးရရုံးများ၊ ဟိုတယ်များ၊ ညောင်ဦးလေဆိပ်၊ ဘုရားသုံးဆူ၊ ကစားကွင်း/ပန်းခြံများ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ စာသင်ကျောင်းများ၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်များ ပါဝင်ကြောင်းလည်း သိရှိရပါသည်။

ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနရုံး၌ ၂၀၂၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၈ ရက်က ကျင်းပသည့် မီးခိုးကင်းစင်သော ပုဂံအမွေအနှစ်နေရာများ လှုပ်ရှားမှုဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် ပုဂံညောင်ဦးခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ ဆောင်ရွက်နေသော အစီအစဉ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့တို့၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ပုဂံဒေသအတွက် မီးခိုးငွေကင်းစင်သည့် အမွေအနှစ်နေရာများ တည်ထောင်ရန် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီက အားထုန်ကြီးနှင့် မီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မီးခိုးကင်းစင်သော အမွေအနှစ်များ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ပြီးမြောက်အောင်မြင်မှုများကို ဆက်လက်ဖော်ပြရလျှင် ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့အထိ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာ ၅၂ ခုမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၁၅ နေရာသို့ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ "မီးခိုးကင်းစင်သော အမွေအနှစ်များ အကောင်အထည်ဖော်ရေးကြီးကြပ်ရေးကော်မတီအစည်းအဝေး" (PMBS, Bagan) ပရော်ဖက်ရှင်ကို ၂၀၂၃ ခုနှစ် မေလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များနှင့် "မီးခိုးငွေကင်းစင်သော ပုဂံရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ" စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ချိန်ရာ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးကို ၂၀၂၃ ခုနှစ် မေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအားလုံး၏ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာများဆိုင်ရာ အမျိုးသားပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့်စည်းရုံးရေးအဖွဲ့ပွဲကို ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့မှ ၂၆ ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်တွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကြော်ငြာဆိုင်ရာများဖြင့် သတိပေးပြင်ပကြော်ငြာအပိုင်းတွင်လည်း ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်ပုဂံတွင် ဆေးလိပ်ငွေကြော်ငြာများမရှိသကဲ့သို့ "ဆေးလိပ်မသောက်ရ" ဆိုင်းဘုတ်များ ဆေးလိပ်မသောက်ရ ပို့စတာများ၊ ကြော်ငြာဘုတ်များနှင့် ဂရပ်ဖစ်ကျန်းမာရေးသတိပေးပို့စတာများ နေရာအနှံ့တွင် ရှိနေမည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မီးခိုးငွေကင်းစင်သော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်ပုဂံအကြောင်း အများပြည်သူသိရှိစေရန်အတွက် အဆိုပါမြင်သာသော ဆိုင်းဘုတ်များကို ဘုရားပုထိုးများနှင့် အခြားသောနေရာအနှံ့အပြားတွင် ပြသထားကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့အပြင် ပုဂံတွင် မီးခိုးကင်းစင်/ဆေးလိပ်ထိန်းချုပ်ရေးစာတိုများကို မြို့တော်၏အနီးကနေရာများတွင် ပို့စတာများနှင့် ကြော်ငြာဘုတ်များအဖြစ် တွေ့ရှိရလျက်သို့ ပုဂံမြို့သည် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောမြို့ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာထားသည့် ကြီးမားသော "ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သော ပုဂံ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အမွေအနှစ်ကျွန်ုပ်တို့၏ဂုဏ်" ကြော်ငြာဆိုင်ရာဘုတ်အား မြို့အဝင်တွင် အထင်ကရတွေ့ရှိရပါသည်။ အစိုးရ၏ပံ့ပိုးမှုအရရှိသည့် ပုဂံရှိ အစိုးရရုံးဌာနများအားလုံးသည် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာများအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော သမိုင်းဝင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ အရေးပါသော နေရာတစ်ခုတွင် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေးမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့်

ဂုဏ်သိက္ခာရှိသောဆု အာဆီယံ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုသည် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဖန်တီးရာတွင် တူးချွန်သော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ပြသသည့် အရှေ့တောင်အာရှရှိ မြို့များနှင့် ဒေသများအတွက် ပေးအပ်သည့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိသောဆုဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီအစဉ်သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတိုင်းများနှင့် ကိုက်ညီပြီး လူနေမှုဘဝ အရည်အသွေးမြင့်တင်ရာတွင် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာများ၏ အရေးပါမှုဖြင့်မားလားခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုထင်ဟပ်စေသည်။ မြန်မာ၏ ပုဂံအတွက် ဤဆုကို လက်ခံရရှိခြင်းမှာ ထင်ရှားသော မှတ်တိုင်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် များပြားလားနေသော ခရီးသွားလုပ်ငန်း၏ လိုအပ်ချက်များကို ဟန်ချက်ညီညီ ထိန်းညှိပေးသော မြို့တော်၏ ထူးခြားသော အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်ပါသည်။

စေတီပုထိုးများရှေ့တွင် တွေ့ရသော "ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင် ပုဂံရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဒေသတစ်ခု" ဆိုင်းဘုတ်နှင့် အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆု(ပုဂံ) ဆုတံဆိပ်

□ ဤဆုသည် ထိရောက်သော ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေးမူဝါဒများ၏ အရေးပါမှုနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအပေါ် သိသာထင်ရှားသော သက်ရောက်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံအမွေအနှစ်စုန်တွင် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောနေရာများ တည်ထောင်ရေးမူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များအရ ဆေးလိပ်ကင်းစင်သောနေရာများမှာ ရှေးဟောင်း အထိမ်းအမှတ်များ၊ အစိုးရရုံးများ၊ ဟိုတယ်များ၊ ညောင်ဦးလေဆိပ်၊ ဘုရားသုံးဆူ၊ ကစားကွင်း/ပန်းခြံများ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ စာသင်ကျောင်းများ၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် လုပ်ငန်းခွင်များပါဝင်

စာမျက်နှာ ၁၀ မှ

ပုဂံသည် ခရီးသွားများအတွက် အတွေ့အကြုံကို မြှင့်တင်ပေးရုံသာမက အာဆီယံရှိ အခြားသော ဒေသများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော စံနမူနာတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါဆုသည် မြို့သူမြို့သားများ၏ အမွေအနှစ်များကို နောင်လာ နောက်သား မျိုးဆက်များအတွက် ထိန်းသိမ်းပေး ကာ ဒေသတွင် နေထိုင်သူများရော ခရီးသွားများပါ အကျိုးရှိစေမည့် ပိုမိုသန့်ရှင်းကျန်းမာသော ပတ်ဝန်းကျင်ကိုဖန်တီးရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို မီးမောင်းထိုးပြထားပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး ဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးဆောင်သော မြန်မာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် လာအိုနိုင်ငံ ဗီယံကျန်းမြို့ အမျိုးသား ကွန်ဗင်းရှင်းဗဟိုဌာန၌ အာဆီယံဆေးလိပ်ငွေ ကင်းစင်ဒေသဆု(ပုဂံ)ကို လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။

ပုဂံ၏ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ရေး ပဏာမ ခြေလှမ်းသည် ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးအတွက် ရှေ့သို့ တွေးခေါ်နိုင်သော ချဉ်းကပ်မှုကို ကိုယ်စားပြုသောကြောင့် အထူး ချီးကျူးထိုက်ပါသည်။ စေတီပုထိုးပေါင်းထောင်ချီ ရှိသော ရှေးဟောင်းမြို့သည် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွား များကို ဆွဲဆောင်ရာ နေရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤခရီးသွားဧည့်သည်များ ဝင်ရောက်လာမှုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်

ယဉ်ကျေးမှုနေရာများ ပျက်စီးယိုယွင်းလာနိုင်သည့် အလားအလာများအပါအဝင် စိန်ခေါ်မှုများကို ဆောင်ကြဉ်းလာစေနိုင်သောကြောင့် ဆေးလိပ်ငွေ ကင်းစင်ရေးမူဝါဒများကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဖြင့် ပုဂံသည် ၎င်း၏ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များ ကို ဆေးရွက်ကြီးမီးခိုးငွေ၏အန္တရာယ်ကိုးကျိုးများမှ ကာကွယ်ပေးရုံသာမက လေထုအရည်အသွေး ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျန်းမာရေးအလေ့အကျင့်ကောင်း ထို့အပြင် ပုဂံ၏အောင်မြင်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းနှင့် အာဆီယံအသိုက်အဝန်းတစ်လျှောက်ရှိ အခြားမြို့များနှင့် ဒေသများအတွက် လှုံ့ဆော်မှု တစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကို ဦးစားပေးသည့် နည်းလမ်း ဖြင့် အမွေအနှစ်နေရာများကို ထိထိရောက်ရောက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ကြောင်း သက်သေပြနေပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့်ပုဂံကိုပေးအပ်သော အာဆီယံ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုသည် ကျန်းမာ သန့်ရှင်းပြီး ပိုမိုရေရှည်တည်တံ့သော ပတ်ဝန်းကျင် ကို ဖန်တီးရန် မြို့တော်၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂံပြည်သူ လူထုကို အကျိုးပြုရုံသာမက ဒေသတွင်းရှိ အခြား သော အမွေအနှစ်နေရာများအတွက် စံပြုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် အောင်မြင်မှုတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါ

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာသက်ခိုင်ဝင်း ဦးဆောင်သော ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ ဆုပေးပွဲအခမ်းအနား၌ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်စဉ်။

သည်။ ပုဂံသည် ခေတ်မီပြည်သူ့ကျန်းမာရေး အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို လက်ခံကျင့်သုံးနေချိန် တွင် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များကို ခက်လက်ထိန်းသိမ်း ထားသောကြောင့် ၎င်းသည် ရိုးရာဓလေ့နှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများကို လက်တွဲလုပ်ဆောင် သည့်အခါ ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်သည့် တောက်ပ သော ဥပမာတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိပြီးအဆိုပါ

အာဆီယံ ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်ဒေသဆုသည် မြန်မာ၏ ပုဂံနှင့် အာဆီယံအသိုက်အဝန်းတစ်ရပ် လုံးအတွက် ဂုဏ်ယူစရာကောင်းသည့် ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သောပတ်ဝန်းကျင်၏ အရေး ပါမှုကို ပြသနေပါကြောင်း ဂုဏ်ပြုရေးသားတင်ပြ လိုက်ရပါသည်။ ။